

Overeenkomst tot samenwerking betreffende het niet-militair gebruik van atoomenergie, op 18 juli 1955 te Washington tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

No. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 22 September 1955.

De wens, dat deze Overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 22 oktober 1955.

's-Gravenhage, 21 september 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet, heb ik mede namens mijn ambtgenoot zonder Portefeuille, Mr J. M. A. H. Luns, de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 18 juli 1955 te Washington tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika gesloten Overeenkomst tot samenwerking betreffende het niet-militair gebruik van atoomenergie (*Trb.* 1955, 96 en 105).¹⁾

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij genoemde overeenkomst.

De overeenkomst zal, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts gelden voor Nederland.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

Toelichtende nota

De Verenigde Staten hebben gedurende de oorlogsjaren een aanzienlijke voorsprong verkregen met betrekking tot het wetenschappelijk en toegepast onderzoek op kernfysisch gebied. De Regering heeft dan ook met voldoening de toespraak van President Eisenhower begroet, welke op 8 mei 1953 werd gehouden tijdens de 8ste Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Deze toespraak opende het perspectief, dat Amerikaanse kennis en ervaring inzake vreedzame toepassing van atoomenergie ter beschikking zou komen van de gehele wereld.

Toen de Amerikaanse wetgeving aan de ideeën, aan welke President Eisenhower uitdrukking had gegeven, was aangepast, heeft de Nederlandse Regering, in samenwerking met de Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie, overwogen, op welke wijze en in welke mate van de geboden mogelijkheden tot samenwerking met Amerika kon worden gebruik gemaakt.

Ten gevolge van dit overleg werden op 28 februari 1955 besprekingen geopend tussen een Nederlandse delegatie onder voorzitterschap van Harer Majesteits Ambassadeur te Washington en een Amerikaanse delegatie, ten einde een bilaterale overeenkomst tussen Nederland en de Verenigde Staten voor te bereiden.

Tijdens deze besprekingen gingen beide delegaties er van uit, dat, hoewel de samenwerking tussen de twee landen in de naaste toekomst zich zouden moeten uitbreiden tot algemene en ook vooralsnog geheime gegevens, een eerste overeenkomst spoedshalve beperkt zou kunnen blijven tot de uitwisseling van gegevens en materiaal van niet geheime aard, waarvoor in Nederland belangstelling bestond.

De Regering acht het door deze onderhandelingen bereikte resultaat, hetwelk in de thans overgelegde overeenkomst van 18 juli 1955 tot uitdrukking komt, gunstig. Zij heeft zich ervan overtuigd, dat de bepalingen van de overeenkomst het mogelijk maken, dat het Reactor Centrum Nederland door de overeenkomst zijn programma op snellere wijze ten uitvoer kan leggen.

Op 14 juli werd bij de Tweede Kamer een Nota ingediend

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan

de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

(Bijl. *Hand.* II 1954/55 — 4021, No. 1), welke enige gegevens over dit programma verschaft. In deze toelichtende nota moge derhalve worden volstaan met te vermelden, dat de overeenkomst Nederland in staat stelt een „materials testing reactor” te bouwen en dat voldoende hoeveelheden splijtbaar materiaal op grond van de overeenkomst aan Nederland ter beschikking worden gesteld om deze reactor continu in bedrijf te houden. Tevens voorziet de overeenkomst in de levering van andere voor het splijtingsproces benodigde materialen, zoals zwaar water, terwijl ook ten aanzien van een verdere samenwerking een bepaling (artikel X) is opgenomen.

Voorts is van belang, dat in een nota van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken aan Harer Majesteits Ambassadeur te Washington de bereidheid van de Verenigde Staten is kenbaar gemaakt, bijstand te verlenen bij de opleiding van daarvoor in aanmerking komende Nederlanders in de techniek van het werken met de proefreactoren, welke dank zij de overeenkomst kunnen worden gebouwd, alsmede in de techniek van het werken met een grote neutronen-flux. Ook komt in die nota nogmaals de bereidheid tot uiting van een verdere samenwerking met Nederland inzake vreedzame toepassing van atoomenergie.

Enige artikelen van de overeenkomst zijn speciaal zodanig geformuleerd, dat wordt voldaan aan vereisten van de Amerikaanse wetgeving. De overige artikelen spreken voor zich zelf, zodat van een artikelsgewijze toelichting is afgezien.

Het is de bedoeling, dat deze overeenkomst, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden voor Nederland.

De laatste maanden werden verschillende door de Verenigde Staten met andere landen gesloten overeenkomsten inzake vreedzame toepassing van atoomenergie gepubliceerd. De uitwerking van deze overeenkomsten zal zeer binnenkort een aanvang nemen. De urgentie voor Nederland van het op korte termijn met instanties in de Verenigde Staten opnemen van contacten inzake leveringen etc., rechtvaardigt derhalve naar de mening van de Regering, dat deze overeenkomst zo spoedig mogelijk in werking treedt.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.

De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
J. CALS.